

Conspect Introducere in psihanaliza (13 pagini)

Sursa: Universitatea Spiru Haret din București - www.spiruharet.ro

Coordonator de disciplina: Prof. univ. dr. Matei Georgescu

Subiecte introducere in psihanaliza

1. **Epistemologie psihanalitica** (istoria psihanalizei, teoria psihanalitica, clinica/tehnica psihanalitica, psihopatologie psihodinamica, psihanaliza aplicata).
2. Istoria psihanalizei (teoria libidoului, teoria transferului).
3. Teoria psihanalitica. Principiile fundamentale (trecerea de la descriptiv la cauzal, principiul continuitatii, pr. constantei/homeostazia/Nirvana, pr. fenomenologic al inconstientului – **Se-ul, Eul, Supraeul**).
4. Clinica/tehnica psihanalitica (cadrul analitic, neutralitatea, asocierea libera, abstinenta).
5. Psihopatologie psihanalitica (nevrozele asimptomatice, simptomatice, actuale, de transfer, narcisice si perversiunea).
6. Psihanaliza aplicata.
7. **Conflictul psihic**. Tipuri fundamentale de conflict (conflictul nevrotic si conflictul psihotic).
8. Regresia. Fixatia. Apararea Eului.
9. Angoasa. Sentimentul de culpabilitate. Dezgustul.
10. Rusinea. Mecanismele de aparare. Refularea. Formatiunea reactionala. Izolarea.
11. Proiectia. Introiectia. (De)negarea. Anularea retroactiva. Apararea impotriva afectelor.
12. **Pulsiune si destine pulsionale**. Conceptul de pulsiune (pulsiunile sexuale si auto-conservative).
13. Destine ale pulsiunilor (transformarea in contrariu, intoarcerea impotriva propriei persoane, refularea, sublimarea)

Bibliografie:

- Georgescu, M., *Introducere in psihanaliza*, Editura Fundatiei Romania de Maine, Bucuresti, 2016

1. Epistemologie psihanalitica (istoria psihanalizei, teoria psihanalitica, clinica/tehnica psihanalitica, psihopatologie psihodinamica, psihanaliza aplicata)

Psihanaliza este o teorie generala a functionarii psihismului, intemeiata pe **existenta fenomenelor inconstiente**.

Freud a introdus fenomenologia inconstientului, in domeniul psihologiei, intr-o maniera inedita, chiar daca acest concept se afla in uz in filosofie.

Demersul clinic al psihanalizei este sintetizat de Freud **Se-ul-analizat trebuie sa devina Eul-analizat**. Psihanaliza este un instrument de explorare si apropiere, intr-o anumita masura a psihismului profund, astfel incat, prin cresterea capacitatii de compromis a *Eului*, individul sa fie mai putin "stapanit" de forta autonoma a refulatului.

Epistemologia (teorie a cunoasterii stiintifice) **psihanalitica**, se desfasoara in ordinea a patru "spatii" aflate in interactiune reciproca:

- **istoria psihanalizei** – psihanaliza este un domeniu dinamic al cunoasterii, care evolueaza in raport cu realitatea clinica si sociala, pe care o reflecta prin instrumente specifice;
- **teoria psihanalitica** – psihanaliza este un sistem teoretic intemeiat pe urmatoarele principii fundamentale:
 - trecerea de la descriptiv la cauzal;
 - continuitatea dintre normalitate si patologice;
 - existenta fenomenelor inconstiente;
 - continuitatea psihic-somatic;
 - explicatia metapsihologica;
 - principiile functionarii psihice (al constantei, al placerii, al realitatii, al datoriei, al vietii, al mortii).
- **clinica/tehnica psihanalitica** – psihanaliza este o forma de psihoterapie, o tehnica de explorare a fenomenelor psihice profunde si de tratare a tulburarilor psihice; presupune principiile de amenajare a relatiei:
 - cadrul analitic;
 - neutralitatea;
 - asocierea libera;
 - abstinenta.
- **psihopatologie psihodinamica** – in care tulburarea psihica este inteleasa intr-un complex ansamblu metapsihologic, ceea ce confera psihanalizei unicitate, pentru ca a generat o psihopatologie etiologica si nu una descriptiva, precum cea psihiatrica;

- **psihanaliza aplicata** – psihanaliza este un instrument care permite intelegerea extensiva a fenomenelor psihice, cat si a celor culturale; este o antropologie intemeiata pe cunoasterea evolutiei fenomenelor psihice.

2. Istoria psihanalizei (teoria libidoului, teoria transferului)

Psihanaliza a pornit in perioada sa “preistorica”, pe care o putem situa cu aproximatie intre 1882-1897; astfel a pornit din registrul “biologic” al neurologiei, din care Freud a inceput sa restituie treptat psihismului locul principal.

Freud propune in etiologia maladiei isterice si a nevrozei, in genere, un “alt fel” de cauzalitate: sexualitatea. De aici, si concluzia: *“Nevroza are o etiologie traumatica in care sexualitatea are rolul principal.”* In aceasta etapa a explorarii, Freud a considerat ca **realitatea psihica este determinata de realitatea externa**. De aceea, a inteles etiologia sexuala a nevrozei ca rezultat al unui context traumatic real, respectiv seducerea copilului de catre adult.

Teoria seductiei infantile a fost expresia unui model al psihismului in care realitatea psihica, interna, se afla intr-o relatie “directa” cu cea externa. Freud a renuntat la aceasta perspectiva, in anul 1897, pentru ca a inteles faptul ca realitatea interna este constituita prin prelucrarea, in diferite grade, a celei externe. Realitatea interna este o constructie pe ale carei legi de fundamentare Freud si-a propus sa le inteleaga.

Din acest punct, **teoria traumei** s-a dezvoltat in doua directii:

- **teoria libidoului** si dinamica inconstientului, incepand cu fenomenele rezistentei si functionarea proceselor primare, condensarea, deplasarea etc.;
- **teoria transferului** si modalitatea de definire a realitiei terapeutice.

Pentru ca s-a considerat a fi un “hipnotizator mediocru”, Freud a cautat o alta cale spre trauma. El a folosit **metoda catarctica**, dezvoltata de **Joseph Breuer**, care consta in “interogarea” pacientului aflat sub hipnoza, pentru a cauta elementul traumatic, pentru a facilita legatura cu afectul specific si a provoca abreactia. Efectul terapeutic consta in descarcarea afectului generat de trauma.

Freud va renunta ulterior la **hipnoza** pentru a folosi sugestia simpla, pe care o putem numi **asociatie impusa**. Gratie acestei tehnici Freud descopera fenomenul **rezistentei**, care are aceeasi sursa cu forta care blocheaza rememorarea. Din pricina fenomenului rezistentei, asociatia impusa si orice forma de impunere nu mai puteau fi o tehnica utila in reconstituirea traseului spre trauma. Freud a inceput sa foloseasca tehnica **asocierii libere**. Gratie “curei prin vorbire”, Freud a analizat valoarea terapeutica a cuvintului.

Prin metoda asociatiei libere Freud descopera rolul sexualitatii, de aceea, conflictul nu se mai juca intre uitare si rememorare, ci intre **forte represive** si **forte pulsionale**.

etc.